

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ЗАЗДРОСТІ В ЗАРУБІЖНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

CONCEPTUALIZATION OF ENVY IN FOREIGN PSYCHOLOGICAL RESEARCH

У роботі проаналізовано різні теоретико-методологічні підходи дослідників до розгляду заздрості, її типів, складових, наслідків. Мета роботи – проаналізувати принципові розходження вчених щодо концептуалізації феномена заздрості як унітарної або дуальної конструкції; розглянути коріння цієї диференціації, теоретичні та методологічні виклики, які вона передбачає. Показано, що найчастіше наукові студії зосереджувалися майже виключно на негативних наслідках заздрості, увічнюючи сприйняття заздрості як аморальної та принизливої людської якості. Однак дослідження останніх десятиріч показали, що заздрість може бути достатньо функціональною та призводити до різноманітних (іноді суперечливих) результатів, таких як соціально бажані реакції, соціально небажані реакції та до орієнтованих на емоції стратегій подолання. Окремі дослідники пропонують дуальний підхід до заздрості, розрізняючи два типи заздрості: доброякісну (білу) заздрість, що включає висхідну мотивацію, і злісну (чорну) заздрість, що характеризується ворожістю до об'єкта заздрості. Роботи, присвячені так званій «білій» (або «доброякісній») заздрості, посилили увагу дослідників до бажаних реакцій на заздрість. «Доброякісна» заздрість за цією концепцією передбачає мотивацію вдосконалювати себе. Однак низка вчених наполягає на тому, що «білу» та «чорну» заздрість у дослідженнях більш доцільно розглядати як доброякісні та зловмисні підгрупи реакцій на заздрість, а не як окремі типи заздрості. Ці автори підкреслюють, що заздрість може призводити до достатньо широкого діапазону реакцій, а тому необхідно вивчати її як єдину інтегральну характеристику. Підкреслюється, що підхід до заздрості як до цілісної характеристики (без розподілу на «білу» і «чорну») має більшу прогностичну користь. Зазначено, що використання унітарної концепції заздрості дозволяє дослідникам змістовним способом порівнювати результати емпіричних досліджень задля отримання комплексного розуміння феномена заздрості.

Ключові слова: заздрість «чорна» і «біла», «доброякісна» і «зловмисна»,

заздрість, бажані і небажані реакції, ворожість.

The paper analyzes various theoretical and methodological approaches of researchers to the consideration of envy, its types, components, and consequences. The purpose of the work is to analyze the fundamental differences of scientists regarding the conceptualization of the phenomenon of envy as a unitary or dual construction; consider the roots of this differentiation, the theoretical and methodological challenges it implies. It is shown that most often scientific studies focused almost exclusively on the negative consequences of envy, perpetuating the perception of envy as an immoral and humiliating human quality. However, research in recent decades has shown that envy can be quite functional and lead to a variety of (sometimes contradictory) outcomes, such as socially desirable responses, socially undesirable responses, and emotion-focused coping strategies. Some researchers propose a dual approach to envy, distinguishing between two types of envy: benign (white) envy, which includes upward motivation, and malicious (black) envy, characterized by hostility to the object of envy. Works devoted to the so-called "white" (or "benign") envy have increased the attention of researchers to desirable reactions to envy. "Benign" envy, according to this concept, involves the motivation to improve oneself. However, a number of scholars insist that "white" and "black" envy in research are more appropriate to consider as benign and malicious subgroups of reactions to envy, rather than as separate types of envy. These authors emphasize that envy can lead to a sufficiently wide range of reactions, and therefore it is necessary to study it as a single integral characteristic. It is emphasized that the approach to envy as a holistic characteristic (without the division into "white" and "black") has greater prognostic utility. It is noted that the use of a unitary concept of envy allows researchers to meaningfully compare the results of empirical studies in order to obtain a comprehensive understanding of the phenomenon of envy.

Key words: "black" and "white" envy, "benign" and "malicious", envy, desirable and undesirable reactions, hostility.

УДК 159.9

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2023.51.38>

Мохорєва О.М.

старший викладач кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківський національний університет внутрішніх справ

Вступ. Протягом тривалої історії дослідження заздрості вона отримувала численні визначення. Заздрість розглядали як специфічне ставлення до іншої людини, як рису особистості, як систему відносин, переживань, емоцій і почуттів, мотивацій і властивостей тощо. Нещодавній сплеск наукової уваги до такого психологічного феномена, як заздрість, приніс із собою низку досліджень, що розрізняють «доброякісну» та «злісну» заздрість. «Злісна» або «чорна» заздрість передбачає мотивацію завдати шкоди особам, яким заздять, що призводить до соціально небажа-

них реакцій. Автори інших робіт наполягають на розгляді заздрості як концептуалізованої та унітарної конструкції, яка може призводити до широкого спектра реакцій, як соціально бажаних, так і небажаних, залежно від особистих і ситуаційних модераторів. Вони припускають, що дослідження окремо «доброякісної» та «злісної» заздрості призводить до змішування власне заздрості з її наслідками, що викликає плутанину та погіршує розуміння цього феномена.

Мета роботи – проаналізувати принципові розходження вчених щодо концептуалізації

феномена заздрості як унітарної або дуальної конструкції; розглянути коріння цієї диференціації, теоретичні та методологічні виклики, які вона передбачає.

Виклад основного матеріалу. Думка про те, що порівняння з будь-якою перевагою може призвести до двох різних форм заздрості, має достатньо довгу історію, але емпіричні дослідження почали проводити лише нещодавно [10, с. 86]. Основна ідея полягає в тому, що доброякісна заздрість спонукає людей наслідувати більш успішних інших, тоді як злісна заздрість передбачає бажання, щоб інші втратили свою успішність. Із функціональної точки зору стверджували, що ці форми заздрості мають на меті зменшити відмінності різними способами: підвищуючи чи понижуючи їх відповідно [48, с. 337].

Доброякісна заздрість зазвичай передбачає вищу оцінку контролю, більше позитивних думок про тих, хто має переваги, перевершує інших, бажання вдосконалюватися та тенденції до висхідних дій. Злісна заздрість передбачає низьку оцінку гідності іншого й ворожі думки, почуття та тенденції до дій. Тим не менш, доброзичлива та злісна заздрості достатньо часто у проведених дослідженнях перетиналися: обидві спричиняли хворобливу неповноцінність щодо висхідного порівняння з подібними іншими, відрізняючись від захоплення (яке має позитивну валентність) і обурення (яке не вимагає неповноцінності) [9, с. 10].

Для епізодичної заздрості Коен-Чараш (Cohen-Charash) також знайшла двофакторне рішення, яке можна інтерпретувати як таке, що відповідає подвійному підходу [5, с. 360]. У роботі Коен-Чараш (Cohen-Charash) «Епізодична заздрість» заздрість обговорюється, як неприємна емоція, яка виникає в результаті конкретного негативного соціального порівняння. Авторка пропонує перевірений та перехресно підтверджений новий показник, призначений для її оцінки. За результатами проведеного дослідницею вивчення епізодична заздрість складається з компонента почуття й компонента порівняння і відрізняється від несправедливості, захоплення та конкуренції. Компонент почуття виявляється тісно пов'язаним із негативними емоційними реакціями (тривога, депресія, негативний настрій, ворожість) і поведінковими реакціями (заподіяння шкоди іншому, створення негативної робочої атмосфери). Компонент порівняння співвідноситься з поведінкою, спрямованою на покращення свого становища в організації [4, с. 2128].

Заздрість зазвичай виступає як болісна емоція, яка включає переконання, що людині бракує бажаного об'єкта, який є в іншій людині, а також, що бажаний об'єкт є важливим для самооцінки або конкурентної позиції людини.

Заздрість включає в себе мотивацію зменшити біль, який вона тягне за собою, і покращити своє відносне становище [6, с. 37].

Заздрість розглядають як психологічний біль і як ворожі почуття. Біль є наслідком відсутності ресурсу, пов'язаного з Его, і того, що ви поступаєтеся іншим щодо цього конкретного ресурсу, що шкодить самооцінці людини [44, с. 705]. Іншою причиною заздрості-болю є сприйняте порушення принципу «треба» – того, як усе має бути [46, с. 107]. Таким чином, заздрість-біль є сукупністю неприємних емоцій, таких як гнів, нещастя, несхвалення емоції, образа, неповноцінність, сором і почуття провини щодо власної неповноцінності, розчарування і депресія, серед інших [44, с. 706].

Багато дослідників також погоджуються, що заздрість передбачає наявність ворожих почуттів, хоча деякі заперечують це [11, с. 39]. Ворожі почуття можуть виникати з різних причин, наприклад, пов'язувати власну неповноцінність із простою присутністю іншого, якому заздять, і бажати, щоб розрив, який викликає неповноцінність, зник разом з іншим, або сприйняття відносних переваг іншої людини або власних переваг на фоні відносно нижчого статусу як несправедливих [41, с. 79]. Проте, навіть якщо заздрісні особи можуть відчувати ворожість до тих, кому заздять, це не означає, що вони обов'язково будуть мотивовані завдати шкоди тим, кому заздять [33, с. 450].

Біль і ворожі почуття, характерні для заздрості, визначають головну мотивацію заздрісної людини, яка сама по собі є необхідною частиною заздрості: усунути розрив з іншою людиною та біль, який цей розрив тягне за собою [18].

У той час, як деякі дослідники стверджують, що заздрісники відчувають, що вони не можуть досягти ресурсу, і можуть усунути неповноцінність лише ворожими способами, фактично забираючи ресурс у того, кому заздять, інші вважають, що заздрість передбачає надію отримати ресурс, що може призвести до неворожих реакцій [31, с. 94]. Проте інші відрізняють емоцію заздрості, переживання заздрості від її різноманітних наслідків [46, с. 107]. Зокрема, професорка Каліфорнійського університету Коен-Чараш (Cohen-Charash) наполягає на тому, що ані еволюційний підхід, ані підходи з точки зору соціального порівняння не зображують ворожі реакції, як невід'ємний результат заздрості. Дослідниця вважає, що заздрісні люди можуть усунути розрив і зменшити біль різними способами, багато з яких не є ворожими. Тобто, всупереч трактуванню болю та ворожості як різних підходів до заздрості (заздрість як біль або заздрість як зло), Коен-Чараш (Cohen-Charash) розглядає і біль, і ворожість як такі, що належать до одного підходу [6, с. 37].

Заздрість у сучасних наукових міркуваннях виступає складною, формуючою або сукупною конструкцією, оскільки вона спричинена поєднанням почуттів, уявлень, мотивацій та інших компонентів, які зазвичай складають емоцію [6, с. 36].

Заздрості не виникає, якщо один із цих компонентів відсутній. Так, люди можуть відчувати біль і ворожість без соціального порівняння, наприклад, коли мета заблокована або має місце несправедливе ставлення [5, с. 360]. Так само висхідні соціальні порівняння можуть викликати інші емоції, ніж заздрість, такі як захоплення, гордість або щастя за іншого [7, с. 174].

Не можна не погодитися з тим, що концептуалізація та операціоналізація заздрості мають охоплювати її різні компоненти, враховуючи, що заздрість може складатися з різних емоцій, когнітивних здібностей і впливу тенденцій [30].

У наукових розвідках, присвячених вивченню заздрості, однією з головних проблем є методи дослідження, які при цьому використовуються. Мова йде про необхідність застосування перевірених показників, які цілісно зображують заздрість і відображають її складність. Аналіз сучасних робіт показує, що заздрість не може бути зведена лише до шкоди іншим або піднесення себе. Натомість заздрість може пояснити широкий спектр психологічних і соціальних реакцій на висхідні соціальні порівняння. Практично відсутні дані про психологічні механізми, що впливають на те, як люди справляються з болісними порівняннями, які модерують процеси, або як епізоди заздрості еволюціонують і змінюються з часом. Незалежно від підходу вражає відсутність експериментальних доказів, зокрема щодо фундаментальних оцінок та інших процесів. Крім того, існує лише мізерне знання про способи заохочувати людей реагувати на ситуації, що викликають заздрість, певним чином, а не іншим [7, с. 183].

Заздрість – це неприємна емоція, яка може виникнути, коли люди стикаються з іншими, хто володіє більшим майном. Загальна мудрість і наукова думка свідчать про те, що коли люди відчують заздрість, вони можуть мати мотивацію отримати перевагу над іншими. Незважаючи на значні міжособистісні, суспільні та економічні наслідки, пов'язані з цим потенційним аспектом реакції заздрості, експериментальних демонстрацій афективних і поведінкових наслідків ситуацій, що викликають заздрість, мало. Можна припустити, що соціальні порівняння з більш забезпеченими іншими людьми викликають імпульсивну заздрість, яка тягне за собою поведінкову тенденцію прагнути до свого блага. Однак, враховуючи те, що досвід заздрості є болісним, небезпечним для себе

та зустрічає соціальне несхвалення, люди зазвичай намагаються контролювати свої заздрісні реакції. Для цього потрібна здатність до самоконтролю, тому заздрісні реакції можуть стати очевидними, лише якщо самоконтроль є недостатнім.

Заздрість попереджає людей про їх відносну неповноцінність у володінні ресурсами, необхідними для адаптації та добробуту. Таким чином, заздрісні люди мотивовані зменшити свою відносну неповноцінність, зберегти конкурентні позиції у володінні важливими ресурсами і, отже, збільшити свою здатність адаптуватися до вимог середовища [20, с. 131].

Так, Гарай і Морі (Garay & Mori) у своїх теоретичних міркуваннях розглядають заздрість, як «один із можливих еволюційних коренів милосердя» [16, с. 335]. Харріс і Саловей (Harris & Salovey) досліджують питання про те, чи найкраще тлумачити заздрість, як ситуативний ярлик, змішану емоцію, специфічну адаптацію чи культурну конструкцію [17, с. 335]. Автори вивчають фактори, які, здається, пробуджують заздрість, досліджують, як заздрість може діяти як позитивно, так і негативно для окремих людей і груп, і розглядають те, як людям найкраще впоратися із заздрістю. Харріс і Саловей (Harris & Salovey) наголошують, що заздрість дає можливість дослідити потужний психологічний феномен, який має глибокі наслідки для емоційного життя людей, успіху та поразки соціальних стосунків. Дослідження заздрості, у певному сенсі, є можливістю для співпраці між гуманітарними науками в розвитку синтетичного розуміння заздрості та її наслідків [17, с. 356].

Основна сутність досліджень, які вивчають два типи заздрості, «доброякісну» та «зловмисну», полягає в тому, що означені два типи заздрощів відрізняються своєю мотивацією, тоді як «доброякісна» заздрість спонукає людину самовдосконалюватися, а «злісна» спонукає людину шкодити тому, кому заздять. Таким чином, наразі існують дві конкуруючі концепції заздрості або як унітарного конструкту, або як двоконструктної типології [49, с. 954].

Йочі Коен-Чараш (Yochi Cohen-Charash) та Елліот Ларсон (Elliott Larson) доводять, що відмінність між «доброякісною» та «злою» заздрістю є невинуватою та заплутаною й перешкоджає значущій консолідації літератури про заздрість. Автори наполягають на тому, що заздрість – унітарна конструкція.

Люди не зізнаються увласній заздрості навіть собі, головним чином через переконання, що заздрість є гріховною, а заздрісні люди є аморальними й неповноцінними [44, с. 705]. Таким чином, людям, які зазвичай хочуть сприймати і представляти себе позитивно, немає підстав зізнаватися у своїй заздрості.

Так звана «доброякісна» заздрість є більш соціально бажаною. Це дозволяє людям представити себе позитивно, вихваляючи інших за їхній успіх, і вказує на прагнення до самовдосконалення. Таким чином, немає причин приховувати свою «доброякісну» заздрість. «Злісна» заздрість, однак, сприймається як категорично небажана. Вона характеризується ненавистю та злим наміром завдати шкоди іншим, змушуючи людей приховувати це. Розрізнення між цими типами заздрості є привабливим, оскільки воно дозволяє людям виявляти заздрість, не побоюючись негативних наслідків, і чітко відокремлює «добре» від «поганого» [43, с. 46].

Злобна заздрість вважається неприємною, ворожою та фруструючою емоцією [50, с. 419]. У той час, як багато концепцій заздрості включають мотивацію, як завдати шкоди іншому, так і покращити своє становище, то суттю «злісної» заздрості є її виключна мотивація завдати шкоди іншому. Таким чином, у той час, як заздрість може призводити до широкого спектра реакцій, включаючи поведінкові (як бажані, так і небажані) і когнітивні механізми подолання, «злісна» заздрість, за її визначенням і операціоналізацією, пов'язана з вузьким набором реакцій, який принципово відрізняє її від просто заздрості.

Термін «зловмисна» створює непотрібне оціночне судження, яке зображує заздрість і заздрісників, як зловмисників, що суперечить соціально-функціональній перспективі заздрості [22, с. 653].

Що стосується «доброякісної» заздрості, багато дослідників вважають, що це зовсім не заздрість, а скоріше інша емоція, наприклад, наслідування, захоплення [33, с. 449]. Крім того, визначення та вимірювання «доброякісної» заздрості зосереджені виключно на її мотивації покращити своє становище. Існує також неоднозначність щодо точної природи «доброякісної» заздрості. Хоча вона описується як болісна, вона також описується як підбадьорлива, надихаюча та менш неприємна, ніж «злісна» заздрість [50, с. 419].

На думку деяких дослідників, заздрість, хоч і неприємна емоція, але не є ані «доброякісною», ані «злою», а акцент на односторонніх мотиваційних аспектах «доброякісної» та «злісної» заздрості маскує поєднання когніцій і почуттів, які роблять заздрість складною емоцією [4, с. 2128]. Існує точка зору, що «доброякісна» / «зловмисна» типологія забезпечує спрощене, неточне уявлення про заздрість, яке звужує питання дослідження та гіпотези про заздрість і обмежує її розуміння [46, с. 107]. Ще одним аргументом на користь цієї позиції виступає той факт, що натепер не розроблено ані теорії, ані емпіричних даних, які б підтверджували необхідність розрізняти

«доброякісну» та «зловмисну» заздрість, як види заздрості.

Оскільки емоції спрямовані на вирішення конкретних адаптивних проблем, кожна емоція пов'язана з тенденціями до виконання репертуару можливих дій, тобто існує гнучкість у реакції на будь-яку задану ситуацію. Залежно від особистих і ситуаційних факторів емоція може призводити до різних форм поведінки, кожна з яких спрямована на досягнення тієї чи іншої мети. Наприклад, почуття провини може призвести до спокути та репаративної поведінки. Однак це почуття також може призвести до звинувачення іншого у своїх провинах. Обидві реакції зменшать неприємне відчуття провини [30].

Таким же чином, цілі заздрісників можуть включати скорочення розриву між собою та тим, кому заздять, щоб їхні позиції були більш рівними; заволодіння бажаним об'єктом і зменшення болю заздрості [46, с. 129]. Ці цілі взаємопов'язані та можуть бути досягнуті кількома способами, включаючи піднесення себе, приниження іншого, подолання, орієнтоване на емоції, наприклад, уникнення, або будь-яка комбінація цих та інших можливих реакцій.

Те, що визначає фактичну реакцію (реакції), – це особисті та ситуаційні фактори, такі як самоефективність, характеристики іншого (наприклад, компетентність) і особливості оточення (наприклад, організаційна підтримка) [46, с. 128]. Крім того, згідно з типологією «доброякісної» / «зловмисної» заздрості, ці дві емоції рідко виникають одночасно [50, с. 429]. Однак дослідження показали, що реакції на заздрість, навіть конфліктні, можуть виникати одночасно. Так, наприклад, встановлено, що заздрісні люди, які мають намір покращити свою ефективність, у той же час бажають завдати шкоди тим, кому заздять [4, с. 1273]. Шаубрук та Лам (Schaubroeck and Lam) виявили, що продуктивність заздрісних співробітників покращилася, виходячи з оцінок керівників, після досвіду заздрості, хоча ці співробітники також не любили осіб, яким заздріли. Нові експериментальні дані показали, що заздрість зменшує поведінку, спрямовану на саморуйнування, та збільшує зусилля, спрямовані на успіх майбутніх випробувань, а також призводить до емоційно-сфокусованого подолання та приховування інформації від тих, хто заздирить [6, с. 37].

Типологія «доброякісної» / «зловмисної» заздрості не враховує весь потенційний діапазон реакцій на заздрість, а також не допускає одночасного виникнення різноманітних, навіть суперечливих реакцій, спрямованих на адресата заздрості.

Заздрість може призводити до широкого діапазону реакцій, що суперечить спрощеному погляду на типологію «доброякісної» / «зло-

вмисної» заздрості. Операціоналізація «доброякісної» та «злісної» заздрості включає оцінку лише мотиваційних аспектів цих емоцій, опускаючи самі почуття. Однак емоції включають різні компоненти, такі як почуття, когнітивні здібності та тенденції до дій, що робить дефіцитом операціоналізацію, яка спирається лише на мотивацію [7, с. 180].

Ван де Вен (Van de Ven) запропонував дослідникам використовувати різні показники в різних ситуаціях і вимірювати заздрість за допомогою таких елементів, як «розчарування» та «ревності».

Проблемою вивчення заздрості є також той факт, що більшість досліджень заздрості значною мірою покладаються на методології пригадування. Ретроактивні описи емоцій можуть бути перебільшені, так що приємні емоції згадуються, як більш приємні, та неприємні емоції згадуються, як більш неприємні, ніж вони були насправді. Крім того, люди часто повідомляють не про сам досвід, а скоріше про їхні переконання щодо досвіду, що означає, що висновки про «доброякісну» та «злісну» заздрість здебільшого базуються на семантичних, можливо, перебільшених даних. Нарешті, є мало доказів того, як соціальна бажаність пов'язана з «доброякісною» та «злою» заздрістю. Враховуючи бажану природу «доброякісної» заздрості та небажану природу «злісної», можливо, що як управління враженнями, так і міркування щодо самопокращення впливають на звіти людей, що призводить до надмірного повідомлення про «доброякісну» заздрість та її наслідки й заниження інформації про «злісну» заздрість та її наслідки. Дійсно, поверхневе вивчення опублікованих даних показує, що середні показники для «доброякісної» заздрості та реакції на неї часто вищі, ніж для «злісної» заздрості.

Висновки. Природа заздрості останнім часом стала предметом гострої наукової дискусії. Заздрість у сучасних наукових студіях виступає складною, формуючою або сукупною конструкцією, оскільки вона спричинена поєднанням почуттів, уявлень, мотивацій та інших компонентів, які зазвичай складають емоцію. Переважна більшість нечисленних досліджень заздрісності зосереджувалася майже виключно на її негативних наслідках, увічнюючи сприйняття заздрості, як аморальної та принизливої емоції. Однак нещодавні дослідження показали, що заздрість може бути дуже функціональною, такою, що призводить до різноманітних (іноді суперечливих) результатів, таких як соціально бажані реакції, соціально небажані реакції та орієнтована на емоції поведінка подолання та пізнання. Роботи, сконцентровані на вивченні «доброякісної» заздрості, привернули увагу дослідників до бажаних реакцій на заздрість. «Добро-

якісну» та «зловмисну» (або «білу» і «чорну») заздрість у сучасних наукових студіях має сенс розглядати як доброякісну та зловмисну підгрупи реакцій на заздрість, а не типи заздрості. Враховуючи, що заздрість може призводити до більш широкого діапазону реакцій, унітарний підхід до заздрості є більш ощадливим і має більшу прогностичну корисність. Крім того, використання єдиної цілісної концептуалізації заздрісності дозволяє дослідникам порівнювати результати досліджень значущим чином, що надає можливість отримати всебічне розуміння цього складного феномена.

Можна стверджувати, що переважна більшість розбіжностей між прихильниками унітарної та типологічної концепції заздрості зосереджена в основному навколо концептуалізації та вимірювання заздрості, необхідних і достатніх умов, що призводять до заздрості, а також у визначенні модераторів процесу заздрості.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Berman, A. (2007). *Theory, clinical applications and group work*. Envy at the cross-road between destruction, self-actualization, and avoidance. In L. Navaro & S. L. Schwartzberg (Eds.), *Envy, competition, and gender...* New York, NY US: Routledge/Taylor & Francis Group, 17–32.
2. Castelfranchi, C., & Miceli, M. (2009). The cognitive-motivational compound of emotional experience. *Emotion Review*, 1, 223–231. doi: 10.1177/1754073909103590
3. Çırpan, Y., & Özdoğru, A. (2017). Turkish adaptation of bemas benign and malicious envy scale: Transliteration equivalence, reliability and validity study. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 18, 1. doi: 10.5455/apd.256664
4. Cohen-Charash, Y. (2009). Episodic envy. *Journal of Applied Social Psychology*, 39, 2128–2173.
5. Cohen-Charash, Y., & Byrne, Z. S. (2008). Affect and justice: Current knowledge and future directions. In N.M.Ashkanasy & C.L.Cooper (Eds.), *Research companion to emotion in organizations*, 360–391. Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781848443778.00033>
6. Cohen-Charash, Y., & Larson, E. C. (2017). What is the nature of envy? In R. H. Smith, U. Merlone, & M. K. Duffy (Eds.), *Envy at work and in organizations*. New York, NY: Oxford University Press, 1–37.
7. Cohen-Charash, Y., & Larson, E. C. (2017). An emotion divided: Studying envy is better than studying “benign” and “malicious” envy. *Current Directions in Psychological Science*, 26, 174–183. doi: 10.1177/0963721416683667
8. Crusius, J., Gonzalez, M. F., Lange, J., & Cohen-Charash, Y. (2020). Envy: An Adversarial Review and Comparison of Two Competing Views. *Emotion Review*, 12(1), 3–21. <https://doi.org/10.1177/1754073919873131>
9. Crusius, J., & Lange, J. (2014). What catches the envious eye? Attentional biases within malicious and benign envy. *Journal of Experimental Social Psychology*, 55, 1–11. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.jesp.2014.05.007>

10. Crusius, J., & Lange, J. (2017). How do people respond to threatened social status? Moderators of benign versus malicious envy. In R. H. Smith, U. Merlone & M. K. Duffy (Eds.), *Envy at work and in organizations*. Oxford University Press, 85–110.
11. D'Arms, J., & Kerr, A. D. (2008). Envy in the philosophical tradition. In R. H. Smith (Ed.), *Envy: Theory and research*, 39–59. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195327953.003.0003>
12. Dineen, B. R., Duffy, M., Henle, C., & Lee, K. (2017). Green by comparison: Deviant and normative transmutations of job search envy in a temporal context. *Academy of Management Journal*, 60, 295–320. doi: 10.5465/amj.2014.0767
13. Duffy, M. K., & Shaw, J. D. (2000). The Salieri syndrome: Consequences of envy in groups. *Small Group Research*, 31, 3–23.
14. Falcon, R. G. (2015). Is envy categorical or dimensional? An empirical investigation using taxometric analysis. *Emotion*, 15, 694–698. doi: 10.1037/emo000102
15. Foster, G. M. (1972). The anatomy of envy: A study in symbolic behavior. *Current Anthropology*, 13, 165–186.
16. Garay, J., & Móri, T. F. (2011). Is envy one of the possible evolutionary roots of charity? *Biosystems*, 106, 28–35. doi: 10.1016/j.biosystems.2011.06.004
17. Harris, C. R., & Salovey, P. (2008). Reflections on envy. In R. H. Smith (Ed.), *Envy: Theory and research*, 335–356. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195327953.003.0018>
18. Heider, F. (1958). *The psychology of interpersonal relations*. New York: John Wiley & Sons.
19. Henniger, N. E., & Harris, C. R. (2014). Can negative social emotions have positive consequences?: An examination of embarrassment, shame, guilt, jealousy, and envy. In G. W. Parrott (Ed.), *The positive side of negative emotions*. New York, NY: Guilford, 76–98.
20. Hill, S. E., & Buss, D. M. (2006). Envy and positional bias in the evolutionary psychology of management. *Managerial and Decision Economics*, 27, 131–143. doi: 10.1002/mde.1288
21. Hill, S. E., & Buss, D. M. (2008). The evolutionary psychology of envy. In R. H. Smith (Ed.), *Envy: Theory and research*. New York, NY US: Oxford University Press, 60–70.
22. Hill, S. E., Delpriore, D. J., & Vaughan, P. W. (2011). The cognitive consequences of envy: Attention, memory, and self-regulatory depletion. *Journal of Personality and Social Psychology*, 101, 653–666. doi: 10.1037/a0023904
23. Horney, K. (1926). "The Flight from womanhood" in J. Baker Miller (ed.), *Psychoanalysis and Women*. London: Penguin, 1984.
24. Khan, A. K., Bell, C. M., & Quratulain, S. (2017). The two faces of envy: Perceived opportunity to perform as a moderator of envy manifestation. *Personnel Review*, 46, 490–511. doi: 10.1108/PR-12-2014-0279
25. Kim, E., & Glomb, T. M. (2014). Victimization of high performers: The roles of envy and work group identification. *Journal of Applied Psychology*, 99, 619–634. doi: 10.1037/a0035789
26. Kwiatkowska, M. M., Rogoza, R. & Volkodav, T. (2022). Psychometric properties of the benign and malicious envy scale: Assessment of structure, reliability, and measurement invariance across the United States, Germany, Russia, and Poland. *Curr Psychol*, 41, 2908–2918. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-00802-4>
27. Lange, J., & Crusius, J. (2015). The tango of two deadly sins: The social-functional relation of envy and pride. *Journal of Personality and Social Psychology*, 109, 453–472. doi: 10.1037/pspi0000026
28. Lange, J., & Crusius, J. (2015). Dispositional envy revisited: Unraveling the motivational dynamics of benign and malicious envy. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 41, 284–294. doi: 10.1177/0146167214564959
29. Lange, J., Paulhus, D. L., & Crusius, J. (2018). Elucidating the dark side of envy: Distinctive links of benign and malicious envy with dark personalities. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 44, 601–614.
30. Lazarus, R. S. (1991). *Emotion and adaptation*. New York, NY: Oxford University Press.
31. Leach, C. W. (2008). Envy, inferiority, and injustice: Three bases of anger about inequality. In R. H. Smith (Ed.), *Envy: Theory and research*. New York, NY US: Oxford University Press, 94–116.
32. Leach, C. W., & Spears, R. (2008). "A vengefulness of the impotent": The pain of in-group inferiority and schadenfreude toward successful out-groups. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95, 1383–1396.
33. Miceli, M., & Castelfranchi, C. (2007). The envious mind. *Cognition & Emotion*, 21, 449–479.
34. Nesse, R. M., & Ellsworth, P. C. (2009). Evolution, emotions, and emotional disorders. *American Psychologist*, 64, 129–139. Discusses the importance and functionality of unpleasant emotions.
35. Parrott, W. G. (1991). The emotional experiences of envy and jealousy. In P. Salovey (Ed.), *The psychology of jealousy and envy*. New York: Guilford Press, 3–30.
36. Parrott, W. G., & Smith, R. H. (1993). Distinguishing the experiences of envy and jealousy. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64, 906–920.
37. Protasi, S. (2016). Is Envy Always Malicious. (Part Two). *The prindle post ethics in the news and culture*. <http://www.prindlepost.org/2016/02/envy-always-malicious-part-two>
38. Salovey, P., & Rodin, J. (1991). Provoking jealousy and envy: Domain relevance and self esteem threat. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 10, 395–413.
39. Sawada, M., & Fujii, T. (2016). Do envious people show better performance?: Focusing on the function of benign envy as personality trait. *Japanese Journal of Psychology*, 87, 198–204. doi: 10.4992/jjpsy.87.15316
40. Schoeck, H. (1987). *Envy: A theory of social behavior* (M. Glenny & B. Ross, Trans.). A Liberty Press edition, 452.
41. Smith, R. H. (1991). Envy and the sense of injustice. In P. Salovey (Ed.), *The psychology of jealousy and envy*. New York: The Guilford Press, 79–99.
42. Smith, R. H. (2004). Envy and its transmutations. In L. Z. Tiedens & C. W. Leach (Eds.), *The social life of emotions*. New York: Cambridge University Press, 43–63.
43. Smith, R.H., & Kim, S.H. (2007). Comprehending envy. *Psychological Bulletin*, 133, 46–64.
44. Smith, R. H., Parrott, W. G., Ozer, D., & Moniz, A. (1994). Subjective Injustice and Inferiority

as Predictors of Hostile and Depressive Feelings in Envy. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 20(6), 705–711. <https://doi.org/10.1177/0146167294206008>

45. Sterling, C. M., Van de Ven, N., & Smith, R. H. (2017). The two faces of envy: Studying benign and malicious envy in the workplace. In U. Merlone, M. Duffy, M. Perini & R. Smith (Eds.), *Envy at work and in organizations: Research, theory, and applications*. Oxford University Press, 57–84.

46. Tai, K., Narayanan, J., & Mcallister, D. (2012). Envy as pain: Rethinking the nature of envy and its implications for employees and organizations. *Academy of Management Review*, 37, 107–129.

47. Takahashi, H., Kato, M., Matsuura, M., Mobbs, D., Suhara, T., & Okubo, Y. (2009). When your gain is my pain and your pain is my gain: Neural correlates of

envy and schadenfreude. *Science*, 323, 937–939. doi: 10.1126/science.1165604

48. Van de Ven, N. (2016). Envy and its consequences: Why it is useful to distinguish between benign and malicious envy. *Social and Personality Psychology Compass*, 10, 337–349. doi: 10.1111/spc3.12253

49. Van de Ven, N., & Zeelenberg, M. (2015). On the counterfactual nature of envy: “It could have been me”. *Cognition & Emotion*, 29, 954–971. doi: 10.1080/02699931.2014.957657

50. Van de Ven, N., Zeelenberg, M., & Pieters, R. (2009). Leveling up and down: The experiences of benign and malicious envy. *Emotion*, 9, 419–429.

51. Van de Ven, N., Zeelenberg, M., & Pieters, R. (2012). Appraisal patterns of envy and related emotions. *Motivation and Emotion*, 36, 195–204. doi: 10.1007/s11031-011-9235-8